

Beslissing Regionale klachtencommissie

inzake klacht van de mevrouw X

Klacht : 2026/017
Wet : Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvgz)
Datum binnenkomst klacht : 20 april 2026
Datum hoorzitting : 30 april 2026
Datum beslissing : 1 mei 2026

1. STUKKEN

De klachtencommissie heeft kennisgenomen van:

- Klaagschrift van 20 april 2026
- Uittreksel uit het dossier
- Verweerschrift van 29 april 2026

2. KLACHTENPROCEDURE

De klachtenprocedure is begonnen met het klaagschrift van mevrouw X, hierna te noemen klager, van 20 april 2026. De heer A, psychiater, heeft op 29 april 2026 een verweerschrift aan de klachtencommissie toegezonden.

Op 30 april 2026 heeft er een hoorzitting plaatsgevonden, waarbij de volgende personen aanwezig waren:

- *de klachtencommissie:* voorzitter
psychiater
lid
- *secretaris:*
- *klager:* mevrouw X, die zich in deze heeft laten
bijstaan door de patiëntenvertrouwenspersoon
- *verweerder:* mevrouw B, psychiater (waarnemend)

Tijdens de hoorzitting hebben partijen ieder hun standpunten toegelicht.

3. KLACHT

Klager klaagt over het moeten nemen van een beslissing om haar autosleutels in te leveren of de afdeling niet mogen verlaten zonder begeleiding.

4. STANDPUNT VAN PARTIJEN

Het standpunt van klager komt, kort samengevat, neer op het volgende.

Klager vindt dat zij prima kan autorijden. Geadviseerd wordt door het CBR om gedurende een half jaar na een manische periode geen auto te rijden. Klager vindt dat zij goed kan rijden. Bovendien is slechts sprake van een advies van het CBR. Daar mag zij haar eigen afwegingen in maken.

De bezwaren die de behandelend psychiater heeft tegen haar autorijden kloppen niet. Daarbij baseert de psychiater zich ook op uitspraken van haar zoon die volgens haar niet kloppen. Het feit dat klager recent de ANWB heeft ingeschakeld had te maken met het feit dat zij sinds kort een geschakelde auto heeft en nog moest wennen aan de koppeling. Het betekent niet dat zij niet goed kan rijden. Ook de cliënt die zij onlangs had meegenomen in de auto vond dat zij prima kon rijden.

Het standpunt van verweerder komt op het volgende neer. In eerste instantie is niet in de verplichte zorg opgenomen dat autosleutels ingeleverd moesten worden. Er was qua medicatie geen contra-indicatie om auto te rijden. Wel is er het beleid van het CBR om gedurende een half jaar na een manische ontregeling geen auto te rijden. Dit beleid en advies is op 15 april met klager besproken. In de dagen die volgden kwamen er verschillende voorvallen aan het licht die maakten dat er zorgen waren over de risico's verbonden aan het autorijden door klager. Verweerder noemt het meenemen van een mede-cliënt in de auto, het onnodig inschakelen van de ANWB omdat klager onjuist gebruik maakte van de koppeling en het bijna betrokken zijn bij ongelukken. Ook was in de week volgend op 20 april sprake van een manische ontregeling.

Deze feiten en omstandigheden zijn reden geweest om, nu er geen mogelijkheid was om met klager afspraken op basis van vrijwilligheid hierover te maken, verplichte zorg aan te zeggen in die zin dat de instelling vanaf dat moment de autosleutels in beheer heeft genomen en daardoor de vrijheid het eigen leven in te richten heeft beperkt. Deze vorm van verplichte zorg is opgenomen in de VCM.

5. OVERWEGINGEN EN OORDEEL KLACHTENCOMMISSIE

5.1 *De ontvankelijkheid van de klacht*

De klacht van klager richt zich op gedragingen waarop de Wet verplichte ggz van toepassing is. Ingevolge artikel 2 lid 1.2 van het reglement van de klachtencommissie heeft de klachtencommissie tot taak om klachten te behandelen die worden ingediend op grond van de Wet verplichte ggz. Klager is als cliënt van Reinier van Arkel op grond van artikel 1 sub b van het reglement van de klachtencommissie bevoegd tot het indienen van een klacht bij de klachtencommissie. De klacht is schriftelijk en op de juiste wijze ingediend. De klacht van klager is derhalve ontvankelijk.

5.2 *Procedurele waarborgen*

De klachtencommissie overweegt dat uitgangspunt in het gezondheidsrecht het zelfbeschikkingsrecht is. Iedere patiënt mag zelf uitmaken of hij een (be)handeling wel of niet wil ondergaan. Uitzonderingen op dit zelfbeschikkingsrecht moeten bij wet geregeld zijn. Klager verblijft binnen Reinier van Arkel op grond van een machtiging tot voortzetting crisismaatregel. Op de voorgenomen vormen van verplichte zorg zijn de bepalingen ter zake van de Wet verplichte ggz van toepassing. Omdat verplichte zorg een ingrijpende inbreuk is op het zelfbeschikkingsrecht en op de lichamelijke integriteit van de patiënt, dienen er zowel procedurele als inhoudelijke waarborgen in acht worden genomen alvorens over te kunnen gaan tot het verlenen van verplichte zorg.

De procedurele eisen zijn als volgt vastgelegd in artikel 8:9 Wvvggz:

- de beslissing om over te gaan tot verplichte zorg op schrift is gesteld door de zorgverantwoordelijke en voorzien is van een motivering;

- de beslissing om over te gaan tot verplichte zorg pas is genomen nadat de zorgverantwoordelijke:
 - o zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene
 - o met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd
 - o voor zover de zorgverantwoordelijke geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer-directeur;
- de geneesheer-directeur op de hoogte is gesteld van de beslissing en een afschrift van de beslissing aan betrokkene, de vertegenwoordiger¹ en de advocaat heeft verstrekt en hen schriftelijk in kennis heeft gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing en van de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon;
- De zorgverantwoordelijke schriftelijk in het dossier heeft vastgelegd of betrokkene tot een redelijke waardering van zijn/haar belangen in staat is en er sprake is van een van de gevaren of risico's als vermeld in artikel 8:9 lid 4 onder b Wvvgz.

De klachtencommissie komt met betrekking tot de formele vereisten voor verplichte zorg tot het volgende oordeel:

- Uit het dossier en de verklaringen ter zitting blijkt dat de zorgverantwoordelijke zich regelmatig en ook specifiek voorafgaande aan de beslissing tot verplichte zorg, op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene. Het onderwerp autorijden in relatie tot de actuele gezondheidstoestand van klager en het advies om dit niet te doen is - blijkens de rapportage - in de week voorafgaande aan de aanzegging verplichte zorg, meermalen met klager besproken. Vervolgens is ook het voornemen om te besluiten tot verplichte zorg ook met klager besproken.
- De zorgverantwoordelijke heeft eveneens overleg gevoerd met de geneesheer-directeur over zijn voorgenomen besluit om tot verplichte zorg over te gaan.
- Klager heeft het schriftelijke en gemotiveerde besluit d.d. 20-04-2026 van de behandelaar ontvangen waarin de onderbouwing van de beslissing over te gaan tot verplichte zorg is weergegeven. Ook heeft klager de brief van de geneesheer-directeur d.d.20-04-2026 ontvangen waarin zij geïnformeerd wordt over de mogelijkheid een klacht in te dienen en de hulp van de PVP of de FVP in te roepen.

5.3 Inhoudelijke waarborgen

Naast de bovengenoemde procedurele waarborgen, zijn ook inhoudelijke eisen in de wet geformuleerd die in acht moeten worden genomen alvorens over te kunnen gaan tot de toepassing van verplichte zorg. Volgens artikel 2:1 en 3:3 van de Wvvgz kan verplichte zorg worden verleend indien:

- Het gedrag van een persoon als gevolg van zijn psychische stoornis tot ernstig nadeel leidt;
- Er geen mogelijkheden voor zorg op basis van vrijwilligheid zijn;
- Er voor betrokkene geen minder bezwarende alternatieven met het beoogde effect zijn (subsidiariteit);¹
- Het verlenen van verplichte zorg, gelet op het doel van verplichte zorg evenredig is (proportionaliteit);

¹ Indien van toepassing

- Redelijkerwijs te verwachten is dat het verlenen van verplichte zorg effectief is (doelmatigheid);
- De veiligheid van betrokkene, de veiligheid van de hulpverleners en de veiligheid binnen de accommodatie is geborgd (veiligheid).

Met betrekking tot de inhoudelijke criteria voor verplichte zorg constateert de commissie het volgende:

- Toetsing ernstig nadeel: Uit hetgeen is vermeld in de desbetreffende beslissing verlenen verplichte zorg, de medische verklaring, het behandelplan, de beschikking, de rapportages, alsmede gelet op de toelichting van verweerder is, naar het oordeel van de klachtencommissie, genoegzaam gebleken dat er als gevolg van een manische ontregeling sprake is van een reëel risico op ernstig nadeel, zowel voor klager zelf als ook voor haar omgeving.
- Verder zal de beslissing om over te gaan tot verplichte zorg getoetst moeten worden aan de beginselen van proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid, en veiligheid. De verplichte zorg is proportioneel, omdat klager weliswaar als gevolg van de verplichte zorg beperkt wordt in haar mobiliteit maar het risico op gevaarlijke situaties in het verkeer zowel voor klager zelf als voor andere verkeersdeelnemers dermate reëel is, dat dit opweegt tegen deze beperking. De klachtencommissie is van oordeel dat aan het subsidiariteitsvereiste is voldaan nu in de dagen voorafgaand aan het besluit tot het beperken van de vrijheid het eigen leven in te richten, meermalen is getracht om op vrijwillige basis met klager afspraken te maken over het niet autorijden. Nu klager hier niet toe bereid was, is er geen andere mogelijkheid dan het in beheer nemen van de autosleutels. Aan de vereisten van doelmatigheid en veiligheid is voldaan nu klager in ieder geval voor de maximale duur van de VCM geen gebruik kan maken van haar auto.

6. BESLISSING

De klachtencommissie voornoemd, verklaart op grond van bovenstaande overwegingen de klacht van klager ongegrond.

voorzitter klachtencommissie

Beroep

Betrokkene, de vertegenwoordiger of de zorgaanbieder kan door middel van een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift bij de Rechtbank Oost-Brabant beroep instellen tegen onderhavige uitspraak van de klachtencommissie. De termijn voor het indienen van een verzoekschrift bedraagt zes weken na de dag waarop de beslissing van de klachtencommissie aan de betrokkene is meegedeeld.